

[Sigsgaard.]

den arbejder- og lønmodtagerbefolkning herhjemme, der er med til fremstillingen, har nogen som helst indflydelse på det, noget som helst ansvar for det. Produktionen er i dag social og ikke privat i sin karakter, og også derfor må jeg principielt tage afstand fra hemmelighedsprincippet.

Når f. eks. et stort dansk firma bygger en havn i Angola, der muliggør større malmudskibning og dermed større malmudvinding med anvendelse af flere angolesiske arbejdere med status nærmest som slavearbejdere, er der tale om direkte støtte til opretholdelse af det blodige portugisiske kolonivælde, som man har i det område, men sådan noget omtaler ministeriet ikke. I notatet fra handelsministeriet tales der kun om et entreprenørarbejde. Alene denne hemmeligholdsaftale er nok til, at vi må stemme imod lovforslaget.

Jeg har udbedt mig oplysninger om udviklingen i den garanterede eksport til Angola, Moçambique og Sydafrika; fra 3 mill. kr. i 1960 er den vokset til 21 mill. kr. i 1969-70. Jeg ved godt, at man kan sige, at i 1969-70, som det fremgår af oversigten, var garantierne ekstraordinært store, men tendensen er klar, vil jeg så svare. Hvis vi undlader at se på 1969-70 og tager perioden 1960-65, altså det første femår i den sidst forløbne ti års periode, er den samlede garanterede eksport på 18 mill. kr. Fra 1966 til 1970, altså den sidste halvdel af tiåret, var den på 49 mill. kr., næsten en tredobling. Det er jo en ganske pæn stigning, og det vil altså sige, at det problem, vi her står over for — og mange andre ordførere har også erkendt, at det i hvert fald er et problem — er voksende, og det vil være større, når behandlingen her er slut og man har vedtaget ministerens lovforslag, som der jo er flertal for, og afvist at ville tage hensyn til mindretallets henstilling. Dermed har man forbedret en endnu større støtte til undertrykkelsesregimerne i disse områder i Afrika. Det er den vej, det med næsten usvigelig sikkerhed vil gå, og det tyder de oplysninger, vi har fået fra ministeriet, i hvert fald stærkt på.

Samtidig med blokaden mod Rhodesia, der desværre er hullet som en si, det er der meget der tyder på, støtter Danmark altså glad og gerne Angola, Moçambique og Sydafrika, hvis systemer ikke er mindre gru-

somme end det rhodesiske system. Og så er vi jo inde på en meget formel betragtning, når f. eks. hr. Haunstrup Clemmensen siger, at vi helt klart støtter beslutninger, der er legalt truffet af FN. Skal handelen på Rhodesia blokeres, ja, så skal den selvfølgelig også blokeres fra dansk side, og så skal der gribes ind over for overtrædelser. Jeg er i og for sig tilfreds med en så klar udtalelse og håber, at den så følges op med indgriben, men det er en betragtning, der har en lidt formel karakter, når alle her i salen ved, at tilsvarende eller måske endnu kraftigere indgreb og reaktioner over for de andre områder; jeg har nævnt her under forhandlingen, er påkrævet. Her vil man ikke være med.

Den garanterede eksport til Angola, for lige at vende lidt tilbage til tallene, har i 1969-70 vist en helt fantastisk vækst. Den har siden 1960 ligget på ½ mill. kr. i gennemsnit, den har svinget lidt op og lidt ned, men er i 1969-70 steget til over 11 mill. kr., og det er mere end en 20-dobling. Det rejser jo det spørgsmål, jeg tror også for hr. Haunstrup Clemmensens, som talte om Rhodesia: kunne det tænkes, at denne kolossale stigning, der ikke er noget modstykke til i de andre tal, har sin forklaring i, at en hel del af denne eksport faktisk havner i Rhodesia? Det bør man i høj grad have undersøgt. Hvis det sker, sker det altså med garanti fra staten via erhvervsfonden.

Begrundelsen for garantigivningen fremgår jo af folketingsudvalgets betænkning, hvori det siges:

„Ministeren har endvidere anført, at når eksportkreditrådet giver garantier på Den sydafrikanske Republik og Angola, er det ud fra den betragtning, at alle andre industrilande eksporterer til disse lande og så vidt bekendt også giver garantier i forbindelse med sådan eksport. Det ville derfor være at diskriminere over for de danske eksporterhverv, hvis rådet nægtede garantigivning.“

Og det er jo rigtigt, at det ville svække dansk eksport en ganske lille smule, hvis eksporten til det sydlige Afrika blev nægtet garantier. Men svækkelsen ville jo være så uendelig beskedent sammenlignet med Danmarks totaleksport, at det dårligt ville kunne anes, og at man næsten dårligt kan være bekendt at anføre det som et argument